

Møde i Grønt Råd

Mandag den 16. september 2019
Kl. 13.30 – 16.00 – Mødesalen på Rådhuset

Deltagere: Thomas Høj, Jan Pedersen, Hans Peter Due, Jan Porsgaard, Merete Vigen Hansen, Søren Rask Jessen, Preben Friis-Hauge, Klaus Fries, Hanne Voetmann, Per Mikkelsen, Morten Vinding, Lisbeth Linding, Lisbeth Kjær, Lasse Frøkjær, Laurids Bjerre, Karin Gustausen, Bjarne Jøker Eg, Niels Christiansen

Afbud fra: Lene B. Frandsen og Peter Nielsen

Fraværende: Colin Seymour

Dagsorden	Referat
1. Velkomst og orientering ved formanden	<p>Mårhundebekæmpelse – Udvalget for Økonomi og Erhverv har tidligere på måneden besluttet at bidrage med 10.000 kr. til hver af de to mårhunde-grupper de kommende tre år.</p> <p>Status Skonager Lilleå: Kommunen har fået tilsagn fra staten til forbedring af okkerforhold i vandløb for 2,2 mio. kroner. Det sker ved etablering af okkerbassiner. Det vil sige, at der på trods af at vandløbet nu er udtaget af vandområdeplanen alligevel er givet tilsagn til en indsats.</p> <p>Kyst til Kyst stien har fået en ny hjemmeside med opdateret information om de steder vandrerne kommer forbi og en forbedret søgning på kortene.</p> <p>Mediedækning på turister/borgeres manglende respekt for naturen – indgår i drøftelsen under punkt 3.</p>
2. Vild med Vilje v./ Merete Vigen Hansen og Klaus Fries Status på kommunens arbejde med de 3 projekter. Forslag til og kortlægning af kommunale arealer der skal ændres slåning på – hvordan kan det gøres? Vild med Vilje Varde FB-gruppe er i luften. Visning af indslag fra TVSyd	<p>Driftschef Bjarne Fly deltog i behandlingen af punktet. De tre områder der er sat i gang er:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ølgod Byskov• Langs Nordre Boulevard (ml. Isbjerg Møllevvej og Ortenvej)• Oksbøl Parken <p>Merete fortalte, at der er oprettet en lukket FB-gruppe som hedder Vild med Vilje Varde som fx kan bruges til at melde ind med forslag til nye egnede områder.</p> <p>Merete gav en status på grøftekanterne ved Kløvbakken som i juni i år stod flot med mange blomster. Merete har sit eget grøftekantsprojekt ved Filsø hvor hun sammenligner år for år på slået/ikke slået m.m. Det viser, at det giver god mening at ændre slåfrekvensen måske endda til endnu senere end i år (september) fordi mange blomster efterblomstrer i sensommeren helt hen til sidst i september.</p> <p>Der kigges på projektet 'Artsrig Vejkant' hvor man sætter skilte op i vejkanterne når man lader være med at slå dem hen over sommeren. Billund kommune er med i projektet og har nu 80-100 km vild vejkant. I alt er 3 kommuner med i pilotprojektet.</p> <p>Klaus Fries supplerede med, at der i forhold til at sætte skilte op i vejkanterne skal være styr på hvad man må i forhold til vejregler osv.</p>

	<p>Det kunne give god mening at sætte skiltene op de steder hvor man slår rabatterne senere.</p> <p>Bjarne Fly supplerede med, at der er nogle ting man skal tage hensyn til fx at man skal kunne se kantpæle, oversigtsforhold i sving Nogle gange fjernes hele vejkanterne inkl. et lag jord for at sikre afvanding af vejen. Det gør ikke nogen forskel i forhold til afvanding om der bliver slået eller ikke slået.</p> <p>Thomas Høj: De eksempler der bliver vist ligger alle på den side af Stausø hvor jorden er meget mager. I grøftekanterne længere inde i landet bliver bevoksningen meget høj og frø fra fx gråbynke flyver ind i marken med det resultat, at man bliver nødt til at sprøjte mere for at holde ukrudtet nede.</p> <p>Merete stillede spørgsmålstejn ved hvorfor blomsterstriber i kanten af markerne så er så populære. Hun mener, at en af årsagerne til at grøftekanterne gror så kraftigt er, at kvælstof havner de forkerte steder.</p> <p>Merete spurgte til om man tager en dialog med de lodsejere der slår andet end deres eget – grøftekanter langs vejene osv. Klaus svarede, at vejkantsskiltene måske kunne afhjælpe problemet, men at man i princippet godt kunne sige til folk at de ikke må slå kommunens vejkantter.</p> <p>Preben drog en parallel til en drøftelse i Udvalget for Plan og Teknik om kommunens tilsynspligt i forhold til ulovlig skiltning i det åbne land. Hvis kommunen skal føre tilsyn med skiltningen, vil det kræve, at der afsættes flere ressourcer til det i forvaltningen. Det samme gør sig gældende for at kontrollere dem der slår kommunens grøftekanter.</p> <p>Merete opfordrede til, at man får udbredt fortællingen om Vild med Vilje til udviklingsrådene, i dialogmøderne med de enkelte landbrug og i det årlige store dialogmøde med landbruget. Klaus og Preben lovede at følge op.</p> <p>Lasse Frøkjær: Det kan give signalforvirring hos borgerne hvis man er med i to koncepter. Man kunne godt kigge på, hvordan man breder Vild med Vilje ud til haveejere, virksomheder, industrier.</p> <p>Preben: Grøftekanterne og Vild med Vilje-arealerne er ikke helt det samme. Det behøver ikke at konflikte. Der ligger 6 kommunale projekter og venter på at blive sat i gang i Vild med Vilje-regi.</p> <p>Merete: Der kunne godt gøres lidt mere ud af at markedsføre Vild med Vilje i samarbejde med kommunens kommunikationsafdeling. Jo mere vi kan formidle konceptet jo bedre.</p>
<p>3. Drøftelse – God adfærd i naturen</p> <p><i>Bilag: Code of Conduct for Nationalparken (link) Tiltag i Vejers og Blåvand - skilte</i></p>	<p>Der er et stort turisttryk på fugle og natur i vores kommune. Hen over sommeren har der i medierne været til hvordan vi kan håndtere disse ting. Nogle områder er så store og robuste at de kan klare det, men nogle steder er naturen mere sårbar. Det er vigtigt at vi får drøftet hvordan vi kan sikre en bæredygtig benyttelse af naturområderne.</p> <p>Morten Vinding: Blev kontaktet af DR som kørte historien hen over sommeren. De få regler vi har er der mange der ikke overholder, og det gør, at vi alle sammen får en dårlig oplevelse. Vi skal være bedre til at gøre opmærksom på de få regler vi har.</p> <p>Merete: Det hele startede med problematikken ved Blåvand med børn og hunde som forstyrrer fuglene.</p>

	<p>DN har mange gange foreslået strandsektionering, så man ved hvad man må hvor. Der kommer flere og flere mennesker så derfor er det vigtigt at håndhæve reglerne. Man oplever nogle gange at folk reagerer uhensigtsmæssigt hvis man prøver at gribe ind og fortælle hvad man må og ikke må. I andre landes nationalparker er man ikke så bange for at fortælle om reglerne for hvordan man skal agere i området.</p> <p>Søren Rask: Naturstyrelsen er i gang med en proces om skiltning ude i naturbeskyttede områder. Naturstyrelsen har skullet søge Fredningsnævnet om lov til at opstille skiltene i de naturbeskyttede områder. Søren oplever at langt de fleste opfører sig ordentligt. Der er en lille gruppe som ikke er lydhøre overfor fornuft eller argumenter – her er det en fordel med uniformen. Code of Conduct skal sås af dem der viser og vejleder ude i naturen.</p> <p>Preben foreslog, at man kunne tage fat i udlejningsbureauer, ProVarde, det nye destinationssamarbejde osv. for at få oplysninger ud til turisterne.</p> <p>Merete spurgte i den forbindelse til en repræsentant i rådet fra turisterhvervet. Colin Seymour er medlem af rådet, men har ikke deltaget i møderne de seneste mange gange.</p> <p>Klaus følger op med ProVarde.</p>
<p>4. Mountainbikekørsel og naturhensyn i skovene</p> <p><i>DOF opfordrer til dialog mellem DOF og NST, kommuner, private skovejere m.fl. ved brug af og planlægningen af nye Mountainbikespor.</i></p>	<p>Karin Gustausen fortalte: Yngleområder for større rovfugle tåler ikke gentagne forstyrrelser. DOF oplever, at fuglene undlader at bosætte sig i skovene hvis de forstyrres for meget. Nye Mountainbikeruter bør derfor laves i samarbejde med DOF som kan undersøge området for ynglende rovfugle osv. inden ruten fastlægges.</p> <p>Klaus fortæller, at forvaltningen meget gerne tager ny viden med i planlægningen når der skal laves nye tiltag eller udvidelse af eksisterende tiltag.</p> <p>Notatet fra DOF er vedlagt referatet som bilag.</p> <p>Merete påtalte, at der også bliver kørt om natten i skovene- hvordan er reglerne for det, og hvor udbredt er det?</p> <p>Søren: Man må ikke køre efter mørkets frembrud. Der er ikke deciderede regler for det men en forståelse af at det er sådan. De lamper cykelrytterne kører med lyser meget stærkt.</p> <p>Der var bred enighed om, at cykelklubberne har styr på hvordan de kører og hvornår – problemet er mere dem der kører uautoriseret på egen hånd.</p>
<p>5. Indarbejdelse af FN's Verdensmål i Kommuneplanen En drøftelse af hvilke Verdensmål Grønt Råd ser som særligt aktuelle</p> <p><i>Bilag: Oversigt over Verdensmålene</i></p>	<p>Preben: Varde Kommune vil tænke verdensmålene ind i den nye kommuneplanrevision. Region Syddanmark har 11 mål med i deres udviklingsstrategi. Tanken med at tage målene op i Grønt Råd er, at give rådet mulighed for at indstille til Udvalget for Plan og Teknik hvilke verdensmål rådet ser som særligt aktuelle.</p> <p>Merete efterlyste mere grundighed i processen. Der er brug for et oplæg eller en proces som kan kvalificere emnet. Merete foreslog, at der bliver lavet en proces for Byrådet.</p> <p>Der var enighed om at tage en grundigere gennemgang på næste møde i Rådet – det kunne også være et emne til det kommende naturseminar eller en del af naturpolitikken.</p> <p>Hvis processen i Grønt Råd bliver overhalet indenom i forhold til kommuneplanrevisionen sendes en mail ud til rådet omkring høringssvar.</p>

<p>6. Nyt fra visionsrådet v./ Lisbeth Kjær</p>	<p>Lisbeth gav en gennemgang af rådets arbejde siden sidst. Rådet har blandt andet drøftet følgende emner:</p> <ul style="list-style-type: none">• Status på arbejdet med bosætningsstrategi• Status på Årets Landsby• Kampagnen 'Danmark for målene' og kobling mellem visionen og verdensmålene <p>Næste møde i rådet er i december.</p> <p>Lisbeth refererede fra temamødet om visionen som blev holdt for byrådet i januar. Overskriften var; Hvilken værdi skal visionen skabe og hvordan kan man arbejde med den.</p> <p>Her kom man frem til, at der skal arbejdes med:</p> <ul style="list-style-type: none">• Styrkelse af Vi'et i Vi i naturen• Mere fokus på sundhed• Synliggørelse af værdien som visionen skaber <p>Fra 2020 skal der være et årligt tema for visionspuljen og de projekter der søger midler herfra. Temaet for 2020 besluttes i efteråret.</p> <p>De tre områder skal gøres til tema for vi i naturen rådets arbejde i håb om at få mere retning på det.</p> <p>Udvalget for Økonomi og Erhverv skal tage stilling til om der fremover holdes en årlig konference om visionen som samtidig skal fungere som en afrapportering af visionsarbejdet.</p> <p>Preben: Vi glæder os til at de tre spor kommer ud og får ejerskab i forvaltningen og byrådet.</p>
<p>7. Naturparkplan for Naturpark Vesterhavet v./ Klaus Fries</p>	<p>Klaus fortalte, at naturparkplanen har været behandlet i Udvalget for Plan og Teknik og nu er på vej i Byrådet. Nogle af de indkomne høringssvar er indarbejdet i planen – bl.a. indtænkning af verdensmålene.</p> <p>Parken skal gencertificeres inden november, derfor skal planen være på plads inden da.</p> <p>Preben nævnte, at der er behov for at få tilført flere ressourcer for at naturparksekretariatet kan blive ved med at løfte arbejdet med de større projekter der er på vej. Emnet er med i den kommende budgetproces.</p> <p>Merete gjorde opmærksom på, at Naturparkpartnerne ikke har været inddraget godt nok i høringen af planen – der har ikke været afholdt en workshop eller på anden vis været en dialog med partnerne. DN har ikke nået at lave høringssvar hen over sommeren.</p>
<p>8. Holme Å – Sidste nyt v./ Jan Pedersen</p>	<p>Jan fortalte, at alle aftaler er på plads med fondene. Der er fundet i alt 27,5 mio. kr. Heraf har Varde Kommune selv finansieret 7,5 mio. kr. Arbejdet med åen og engene er stort set finansieret – de dele der handler om friluftsliv mangler stadig finansiering.</p> <p>Fondene har en række krav når de giver tilskud:</p> <ul style="list-style-type: none">• Projektet skal fremme biodiversitet• Århus Universitet skal inddrages• Ekstensiv drift af engarealerne med rette dyrehold og rette intensitet af dyr• Der skal sikres fastholdelse af projektet• Der skal være stor lodsejeropbakning. <p>Der har været 3 møder hvor stort set alle 55 lodsejere har deltaget. Der har ikke været modstand mod projektet.</p> <p>I næste uge tager man hul på 1: 1 møder med den enkelte lodsejer.</p>

	Udbud af anlægsarbejdet løber fra februar 2020 til maj 2020 og selve udførelsen finder sted fra medio 2020 til 2021.
9. Status – Operation Engsnarre v./ Klaus Fries	Afgræsningsprojekterne i Alslev Marsk og Vibæk Enge er godt i gang. De udgør i alt 80 hektar. Der om tilskud til at hegne 20 hektar mere. Der er mere i pipeline – græsningsforeningen har sammen med nogle lodsejere i Kjelst sat gang i et projekt.
10. Status – planlægning af naturseminar herunder fastlæggelse af dato i foråret 2020 – (forslag: 28. maj) v./ Klaus Fries	Arbejdsgruppen arbejder videre med den foreslåede dato. Gruppen har talt om Vild med Vilje som et emne og et tema som handler om linjer i landskabet/biotoper i landskabet – habitater som ådale – grønne korridorer i landskabet (herunder markveje, diger og læhegn).
11. Bivenlige Kommuner v. / Niels Christiansen Link til artikel Link til Danmarks Biavlerforening	En række kommuner er gået i gang med projektet herunder Ringkøbing Skjern Kommune. Det ligger godt i tråd med Vild med Vilje. Var det noget vi kunne lære noget af i Varde? Klaus forklarede: Det er en certificeringsordning under Danmarks biavlerforening. Man bliver godkendt hvis man tilsår 1 ha med en særlig blomsterblanding. Måske kunne kommunens faunastriber gøre det ud for den ene hektar. Merete: Der er tambier og vilde bier. I en tid med nedgang i insektbestanden har der været fokus på tambier som i virkeligheden udkonkurrerer de vilde bier. Vi kan opnå effekten af anden vej. Det der sås i blandingerne, er fødeplanter men ikke værtsplanter for de vilde bier. VK er på vej ud af et andet spor som er bedre. Rådet drøftede og der var enighed om ikke at gøre noget lige nu, men i stedet fokusere på Vild med Vilje og Artsrig Vejkant.
12. Evt. Planlægning af mødedatoer i 2020 - Forslag: 30. januar, 6. maj og 1. oktober	Enighed om at finde en anden dato end 1. oktober – ny dato 7. oktober Merete foreslog at gøre fældning af de gamle træer ved Varde Museum og Minibyen til Vild med Vilje område – Klaus taler med driftschefen.